I. N. D. N. J. C.

DISPUTATIO INAUGURALIS

DE

IURE APANAGII,

Quam

DEO TER. OPT. MAX.

benè juvante

DECRETO & AUCTORITATE

MAGNIFICI, NOBILISSIMI, & AMPLISSIMI JURISCONSULTORUM ORDINIS, IN CELEBERRIMA ARGENTORATENSIUM UNIVERSITATE

PRO LICENTIA

SUMMOS in utroque Jure HONORES & PRIVILEGIA ritè capeſſendi,

Publico Examini ſolenniter ſubmittit

JOH. MELCH. HOFMEISTER,

Hildeſienſis Saxo.

Ad diem Menſis Maij. h. lq. conſuet.

ARGENTORATI,

Literis JOHANNIS WELPERI.

Anno M DC. LXX.

ROMA

402

PRÆLOQVIUM.

CUm ante aliquot ſeptimanas, Divinâ adſiſtente Clementiâ, exantlatis examinibus Doctoralibus, Decreto Ampliſſimi JCtorum Ordinis in hâç celeberrimâ Argentoratenſium Univerſitate, diſputationem Inauguralem conſcribendi, eamque ſub Præſidió divino habendi, mihi data ſit licentia, non immeritò hactenus more ſolito, de Argumento huic rei commodò atque convenienti mecum deliberare cœpi; monito tandem Imperatoris noſtri Sacratiſſimi *procem. Inſtit.* §. 3. quod ab Imperiali ſplendore jura, imò prima legum cunabula appetenda ſint, fretus, hancce APANAGII materiam, non ultimum ſplendoris Imperantium atque Majeſtatis argumentum, hinc inde multis in locis ſuam quoque utilitatem exhibens, pro viribus

ingenij temporisque ratione delineare, ac loco Diſputationis Inauguralis ſolenni Eruditorum diſquiſitioni ſubjicere non ſum veritus; omnia tamen citra ullum præjudicium, quod tollit omne judicium. Lubens interim agnoſco, me hujus gravitati imparem, & ætatem ac ingenium exercitatiſſimum multáque jam experientiâ benè ſubactum requiri. Cum tamen in arduis & conatui ſua laus ſit, quemlibet dictos judicaturum ſpero, quemadmodum de ſe alios judicare deſiderabit. Quia autem difficulter bono peraguntur exitu, quæ malo inchoata ſunt principio, *c. 35. cauſ. 1. q. 1.* è contrà univerſa benè ac feliciter geruntur, ſi principium cujusque rei ſit decens ac amabile DEO. *Nov. 6. in fin.* hinc quoque aggredior rem in Nomine Domini noſtri JESU CHRISTI.

THESIS

Digitized by Google

THESIS I.

Siquidem cujusque rei potiſſima pars eſt principium, & hocce prætermiſſo protinus materiam interpretationis tractare inconveniens, juxta *Cajum JCtum l. 1. ff. de O. I.* operæ precium duxi, de Appanagii Jure, vel primas duntaxat ducturus lineas, de hujus principio ſeu origine atque nominali ejusdem definitione, quædam prælibare, ad reliqua poſtmodum progreſſurus.

II.

Appanagii itaque origo, quantum ad rem vetuſtiſſima eſſe videtur, & inprimis jam mundi poſt diluvianis temporibus uſitata: ſic namque de Abrahamo ArchiPatriarcha ſacra loquuntur oracula, quod primogenito Iſaaco ſolidam hæreditatem, cæteris verò peculia erogavit. *Geneſ. 25. verſ. 5. 6.* Idem in ſequentibus temporibus de Hebræorum Rege Joſaphat literarum monumentis conſignatum eſt, quod ſcilicet Joramo filio primogenito Regnum, reliquis verò munera multa auri atque argenti, & peculia unà cum munitis civitatibus reliquerit. *2. Paral. c. 21. v. 2. & 3.* quibus profanæ etiam hiſtoriæ conſentiunt; de Cyro enim Cambyſi primo filio Regnum, Tanaxari alteri quaſdam provincias relinquente teſtatur Xenophon in Cyropæd. De Seleucidis Syriæ Aſiæque Regibus idem aliquod jus [illegible] ſecundo genitis Regum [illegible] *Philippi filio* [illegible] *Nic.* [illegible] *de* [illegible] *cap. 2.*

III.

Ortum verò vocabuli quod attinet, mirè circa

hujus

404

hujus inquiſitionem Doctores variant: alij enim ex græco verbo *πᾶνος*, panis, vel *ἐπαναγειν*, quod proviſionem notat; alij ex voce vernaculæ noſtræ **bannen**/ unde hi duplici bb. pingunt abbanagium, quaſi **abbannung**; alij ab anagio, quod ex annis primogeniti, dicitur jus primogenituræ. *Faber ad §. Caterùm. Inſt. de legit. agnat. ſucceſ. ibi: Maſculus primogenitus habet anagium, id eſt, jus primogenitura inter nobiles*: alij verò & quantum mihi videtur, optimè ex græco *ἅπαν* & *ἅγιον*, omne & ſanctum, derivant: tum quia apanagium ſacri domanij regii pars eſt, & ex ſanctiori patrimonio delibatio: tum quod fiduciarij regiæ ſtirpis liberi ſanctiſſimâ religione panagioque jurejurando Principi donatori devinciuntur per ea, quæ habet *Paul. AEmil. in Francorum Reb. geſt. ſub Philippo*, cui apprimè conſentit fides hiſtorica. Balduinus enim Flandriæ Comes quàm primùm Orientis Imperator ſalutatus eſt à Francis Proceribus, qui Thraciæ expeditionis illi Comites adfuerant, ſingulis dedit thracias ditiones lege hâc beneficiariâ, ut quartam partem vectigalium publicorum fiſco inferrent Byzantij Auguſti, ſeque ea obſtringerent ſacroſancto ac panagio jurejurando: quo factum ut omnes poſtea donationes immobilium ac feudorum Galli appellaverunt appennage ou apanage. *d. AEmil. in Philippo Theodato Francorum Rege.* quibus addatur *D. Springsfeld tr. de Apanag. c. 1. n. 10. & ſeqq.* quæ tamen pleraque tum ob temporis ingeniique rationem, tum etiam aliorum ſubſidiorum defectum ſecutus, exercitio hoc inaugurali pro viribus defendere deſtinavi.

IV.

Ex quo jam fluit vocis hujus varia acceptio; La-

tè enim

id enim quodlibet, ut dictum, donationes, & beneficiariæ largitiones ad alimoniam factas eo nomine inſignire licet. ſtrictiori verò ſignificatu pro aſſignatione ad ſuſtentationis & dignitatis tuendæ neceſſitatem Nobilibus familiis quibuscunque, regiâ inſtitutionibus facta, quemadmodum ex multiplici Francorum conſuetudine Borbonia, Nivernenſi, Marchiana docet *Renat. Choppin. de doman. Franc. lib. 2. tit. 3. n. 1* accipitur. Strictiſſimè verò ſanctiam illam ex Regia ſanctione patrimonio in Regiæ ſtirpis propinquos ſub conditione reſolutoria factam collationem notat: Uſus enim verborum magiſter optimus eſt ἐξοχὴν per excellentiam, aſſignationi alimentorum propinquis Regis factæ id nominis in Gallia appropriavit, & les Apanages vox Græca à Francis regiæ hujuſcemodi donationi indita fuit. *Steph. Paſquierius in hiſtor. Gall. lib. 2. c. 18.* & quem allegat *d. Æmilius loco alleg.*

V.

Porrò omnes hujus rei ſunt æquipollentia verba, nec eodem ſemper vocabulo exprimitur, pro locorum & conſuetudinis diverſitate. Appennagium, Apanagium, Latinis dicitur alimentaſſignatio. Italis Neapolitanis Vita & milita. *Afflict. deciſ. 272 n. 2.* Panagium *Choppin. d. loc.* quaſi portio fiduciaria vel regiæ fiduciæ, beneficiaria Coronæ &c. germanis ein Fürſtl. Unterhalt, Depútat oder Unterhaltung quamvis enim hæc jus vel patrium ſpectet ad jus Gallicum & iſtius Regni ſucceſſionem, ac tamen quoad dignitatem Electoralem ſecularium ſolum in A. B. c. IV. approbatum reperiatur, *l. 7. in pr. & l. fin. § ſi verò.* haud tamen

tamen diſſimile jus obſervatur à reliquis Regibus & Imperij quoque noſtri magnis Principibus, ſucceſſionem primogeniti in ditionibus ſuis & provinciis obſervantibus, uti id manifeſtum eſt, *vid. Rumel. ad A. B. C. IV. diſſ. 5. p. 3. Th. 5. & ſeqq. Ritterſh. de Feudis l. 3. c. 14.*

VI.

Apanagium itaque nihil aliud eſt, quam aſſignatio portionis proviſionalis in alimoniam ſub lege reverſionis à primogenito reliquis facta. Aſſignationis verbum generis locum ſubit, licet ambiguum & variæ acceptionis, interdum dominii translationem ſignificans, interdum verò ad ſolam pignoris vel cuſtodiæ conceſſionem referatur, juxta naturam cauſæ, ex quâ fit, *leg. 1 § antepenult. de ventr. in poſſ. mitt. Alciat. in comment. de Verb. Signif. ad l. 107.* hic tamen priori ſignificatu hactenus ſumitur, quia & is Dominus dicitur ad quem res ſub certa lege ſpectat. *fac. pr. Inſt. quib. alien. lic. vel non.* Additur Proviſionalis, cùm hæc non per modum diviſionis, ſed proviſionis contingat, alimentorumque materia proviſionalis ſit, *Rebuff. de ſentent. proviſ. artic. 1. gloſſ. 2. n. 20. Dd. in l. 20. ff. de inoff. teſt.* ad quam pertinet, quod proviſio facienda ſit filio de alimentis, durante lite ſuper hereditate paternâ. In alimoniam, quo nomine denotantur omnia ad vitæ humanæ ſuſtentationem neceſſaria, *per l. 43. l. 44. l. 234. §. ult. ff. de V. S. Weſenbec. parat. ad tit. de aliment. vel cib. legat. ibiq. Bachov. in not.*) quæ in hac maxime materia congrua atque competentia cæteris paribus eſſe debent conſiderata ſubſtantiæ facultate & dignitate atque regionum lege et conſuetudine, & ſi non definita, judicis arbitrio determinanda, *l. 11. § 2. ff. de jure delib. ibiq. Dd. Ludovicus Molin. in*

tract.

tr. de Primog. Hiſp. lib. 2. c. 15. n. 39. Sequitur: ſub lege reverſionis facta. Ubi legis vocabulum pro conditione vel pacto uſurpatur: quemadmodum paſſim in jure noſtro *rubr. ff. de leg. Commiſſ. l. 1. §. deniq. ff. de aqu. pluv. arcend. leg. 21. ff. de pignorib. l. 39. ff. de pactis.* nam reliquos ejus ſignificatus *Magnificus Dn. Rebhan ICtus Com. Palat. Cæſar. Facultat. Iurid. in florentiſsima Illuſtr. hujus Reipubl. Vniverſitat. Senior Cod. & Feud. Profeſſor. undiq. excellentiſsimus, Patronus, Promotor atq. Præceptor æternum venerandus* diſtinctè & explicatè propoſuit *in Hodeg. chart. 2. Clim. 1. parall. 25.* Revertitur autem regulariter, ſi poſteri virilis ſexus deficiant: nam tum utile dominium cum directo conſolidatur. *conf. Beſſius dict. tract. & loc. p. 333.* Unde majoris ſecuritatis gratiâ conditio iſta publicis penſionum tabulis caveri ſolet. *id. p. 282.*

VII.

Videamus jam diviſionem Apanagij. Diſtinguitur enim in proprium & improprium: illud ſtrictam ſui naturam retinet; hoc autem quadantenus ab eâ recedit; prout contingit in illo Regiminis genere, ubi vel Senior, vel Duo ſimul, vel omnes etiam, alternatim regentes domini ſunt, dividendo uſum juriſdictionis per tempora, Germ. dicitur Mutſchierung/ eſtque conventio fraterna ſuper hereditate, daß man ſich einer Mutſchierung vergleicht / aber doch nicht eine Erbbrüderliche Theilung vornehme/ ut quidem fiat aliqualis bonorum ſeparatio ac diſtinctio; ſed nulla hac inferatur abſoluta hereditariaq; diviſio. *VVehner. in obſ. Pract. voc.* Mutſchierung. *Beſold. in*

 theſ.

Theſ. tract. cal. 10. unus cauſa eſt primogenituræ in- ductum; hujus verò fraternæ conventionis atque pa- cta.

VIII.

Hinc porrò illud legale, quia eſt dictum, ad legem primogenituræ alligatum eſt, & locum habet ubi primogenitura viget: hoc conventionale, quod pactum ſeu conventio id formet. Unde ſicuti diverſæ ſunt hominum voluntates *l. 1. §. 3. de pactis.* ita variam quoque induit naturam, & pacto fratrum originem debet, in dubio tamen magis ratione domanialium naturæ accedit, adeò, ut aucto domanio, augeatur etiam paragium ad naturam alimentorum, quæ pro bonorum incremento & decremento augeri diminuique ſolent *l. 3. § 1. ff. ubi pupill. educ. l. 5. §. penult. ff. de agnoſc. & alend. lib.* quod in pactionali & legali non procedit.

IX.

Sic apanagium ratione ſubjecti eſt vel reale, vel perſonale; hoc perſonam non egreditur, & cum ea interit, *arg. l. 106. de Reg. jur.* illud tranſit ad heredes *&c.* Hic autem quæſtio incidit, num vocabulo heredum tam *fœminæ* quàm maſculi comprehendantur, an verò excluſis fœminis ſoli virilis ſexus deſcendentes? Reſpondemus, quod in materia apanagii, ſicut in jure feudali heredum nomine ad ſolos maſculos referatur *II. F. 13. §. Eiſ. 2. F. 34. c. 1. v. Preſbiter.* quod ea naturam ſapiat feudorum, & maſculi ſuccedunt dum bonum legis diſpoſitionem. *Tiraquell. in tract. de primog. quæſt. 19. n. 10.* Unde patet, non niſi de maſculis ſucceſſoribus Apanagium intelligi, & ſi de

fœminis

fœminis quid caveatur, tùm id degenerare in improprium.

X.

Perluſtratis hactenus generalibus ad ipſas juris hujus cauſas properanti, ordine incepto occurrit conſtituens, cujus impulſiva videtur æquitas & obligatio naturalis: dum enim primogenito jus primogenituræ ſucceſſionem in regimine in ſolidum relinquit, ex bonis paternis poſt genitis filijs alimenta tribuit; unde primogenitos, ut ſororibus dotes, *arg. l. 12. §. 1. ff. de admin. & peric. tut. & curat.* ita fratribus apanagium conſtituere obſtrictos eſſe docet & confirmat *Baldus in l. alimenta.* 11. *C. de negot. geſt.* ut ita honeſtam quoque vitam ducere poſſint.

XI.

Sequitur efficiens Remota, *Ius* nimirum vel *Lex* Regni aut Principatus, vel *Inveſtitura*, eaq; expreſſa, ubi expreſſis verbis id agitur, vel tacita, quæ ijs in locis contingit, ubi jure Francorũ inveſtitura fieri ſolet. Huc pertinet *Vltima voluntas*, ſi ſc. teſtator heredem inſtituat ſub conditione hac, ut res hereditariæ vel aliquæ, vel omnes ad primogenitum continuâ ſerie devolvantur, *Betſ. d. tr. de Famil. Illuſtr. c. 7. p. 249. & c. 8. p. 329.* item *pactum Imperiali autoritate confirmatum, aliјve contractus & conventiones facta*, ut res de primogenito ad primogenitum perpetuò tranſeat; *Conſuetudo, arg. §. 9. Inſt. de I. N. G. & C. Præſcriptio, arg. l. 16. C. de uſufr. Weſ. in parat. ad tit. de uſucap. n. 10. circa fin.* cui tamen minimè aſſentire videtur *Molinæus in conſuet. Pariſ. §. 13. gloſſ. 3. n. 29.* Propinqua verò eſt primogenitura ipſa.

XII.

De materia ſubjectiva ſeu Perſonis conſtituentibus, & quibus apanagium conſtituatur, jam diſputandum erit. Poſſunt verò id conſtituere, qui ſunt domini, eorumque rerum adminiſtratores exiſtunt: ſicuti namque Jure Civili qui plenam rei proprietatem habent, uſumfructum alijs ordinare poſſunt, §. 1. *Inſt. de uſufr.* ita qui fructum certum poſſident, alijs ſecundo gradui ſc. apanagia conſtituere poſſunt. nec obſtat, quod fructuarius uſumfructum ordinare nequeat, cùm ſervitutis ſervitus eſſe non poſſit. *l. 1. ff. de uſufr. leg.* Panagiator verò domanij fructuarius videtur, unde etiam illud diminuere poſſe non eſſe. Reſpondetur enim, exceptionem eſſe in conſtitutione Panagij: ſicuti enim ex cauſa belli, vel ob imminentem neceſſitatem, ita & ob alimentorū conſtitutionē domaniū alienabile ubique ferè habetur.

XIII.

Quibusnam autem conſtituitur, ſunt Principes poſtgeniti, ſeu apanagiati, horumque filiis paterni regiminis participantes, quo vocabulo hîc loci excellentiùs ſignificatu omnes terras quomodò beneficiarias poſſidentes comprehenduntur, unde Regum quoque filios & Electorum Secularium, Archi-Ducum, Ducum, Landgraviorum &c. complectimur. Hîc enim maximè, ubi Primogeniturâ jus viget, ſive ex pacto ſive ex conſuetudine, è ſacro patrimonio tanta portio aſſignanda erit, quanta ipſis pro natali ſplendore & fratribus Principatus aut Provinciæ, ad vitæ ſuſtentationem honeſtè ſufficiant, & primogenito tamen ſub altiore ſuperiori Principis vicem agere, & cum honore Principatui præeſſe poſſit. *Beſold. Theſ. pract. ſub voc.* Abgeſonderte Herren. *Rijerus de Homag. c. 3. n. 15.*

XIV. H.

XIV.

Fit tamen & accidentaliter, ut Primogenitus quandoque ſubjectum Apanagii; ſi nimirum naturâ ſit fatuus, mente captus, mutus & ſurdus: ſi parens primogenito per teſtamentum jus primogenituræ auferat, & poſtgenito tribuat; quod tamen non tam difficulter, quam etiam invito jure, quandoque deſtituitur: cum non judicio Principis ſeu legis beneficio primogenitus ſuccedat. Sic interdum in regnis potiſſimum Electivis ordines poſtgenitum eligunt, quanquam aliquando in hereditariis etiā fieri amat; Idē eſt in venditione, ceſſione poſtgenito factâ vel renunciatione, vide ... addictione, delicto, & ſimilium mutatione jus primogenituræ ad poſtgenitū pervenire, ipſoque primogenitus apanagiarius fieri ſolet. Varias hic, non minus difficiles, quàm jucundas afferri poſſem quæſtiones, niſi anguſtia temporis, quâ ob inſtantiam premor, brevitati ſtudere me juberet.

XV.

Illud tamen haud prætereundum mihi viſum: *An Primogenitus ante acquiſitum Regnum vel Principatum natus vel conceptus, præferendus ſit ſecundogenito, qui Patre Principatum jam poſſidente natus eſt?* quod primo intuitu negandum videtur *per l. 11. C. de Dignitatibus & l. ult. §. ult. C. de Decur.* Affirmantium tamen argumenta mihi magis arrident; ſiquidem illa etiam æquitatem ... quod, ſi Princeps præter primogenitum, ante acquiſitum Principatum, adeptus, non jam amplius procrearet filium, ille excluderetur; ... quoque arg. *l. 5. ff. de ſtat. hom. l. 2. §. 2. ff. de decur. l. 9. §. 16. ff. de pœnis. Paul. Chriſt. vol. 1. deciſ. Belg. deciſ. 336. n. 21. 22.*

Ee 3 XVI. Ex-

XVI.

Baſtardi inſuper ſeu naturales, modò agniti ſint, de quo ex educatione, probatione & alijs modis patere poteſt, apanagio gaudent; quippe cùm & his alimenta debeantur, *c. cum haberet 5. extr. de eo, qui duxit in matrim. quam polluit adult.* ob eamque rationem admittuntur & Adoptivi. vid. *Surdus de alimentis tit. 1. quæſt. 2.* De transverſalibus licet intricata quibusdam quæſtio videatur, ejus tamen affirmativam pro viribus defendendam ſuſcipio.

XVII.

Cùm verò ſæpius jam dictum, apanagium deficiente prole maſculâ cum domanio conſolidari, de fœminis quæri poteſt, num ergò & ipſæ ſubjecti hujus latitudine contineantur? ad quam quæſtionem, licet eæ, harumque deſcendentes planè arceantur à *Molinæo in Conſ. Pariſ. §. 43. gloſſ. 1. n. 85.* tamen adhibitâ diſtinctione inter apanagium proprium & improprium, affirmativæ ſubſcribo: Conſtat enim, quod pro neceſſitate temporum & utilitate publicâ, fœminæ quoque ad ſucceſſionem apanagij admiſſæ, imò conſilio & conſenſu Procerum ſive Ordinum mares ex filiabus minorum fratrum deſcendentes receptæ fuerint: id quod hanc ob cauſam de filiabus ac ſororibus primogeniti minus dubij habebit.

XVIII.

De Nepote primogeniti, quod in ſucceſſione Regni lege Primogenito ſeu natu maximo ſucceſſionem deferente, repræſentet Patrem, ſemperque Patruo præferatur, eumque excludat, fundamentis perſpicuis docet *Rumelin. ad Aur. Bull. C. IV. Diſſ. 6. §. 4.*

Hottom.

practicam quaſt. illuſtr. 5. Daniel Otto in diſſ. d. l. P. 1. 27. & quam plurimi ibid. allegati.

XIX.

Quid autem de Primogenito ex matre plebeja nato, ſtatuendum ſit, an illum ſecundo-genitus ex Illuſtri editus à ſucceſſione ſtrudat, eique præferatur? tradit *D. Springinsfeld. in tract. de ſuffragiorum majoritate part. 1. c. 2. n. 240. & ſeqq. Rumel. diſſ. 3. part. 2. in fine.*

XX.

Sequitur materia objectiva, ſeu res in apanagium dari ſolitæ, ejusmodi ſunt, quæ domanij eſſe dicuntur: ex eorundemque apanagium conſtituitur, adeoque à dominio ac Corona eandem audit: unde etiam pari jure cenſentur. Cum apanagium cum Regia corona & terra ſancta, ex qua illud conſtatur: domania ſcilicet ea res ſunt, quæ ad uſum Regis, i. e. ad annonam & victum cuicunque Majeſt. Reg. conſentaneum, pertinent, Germanis dicuntur Cammer-Güter/ *[illegible], conſ. 702. num. 25. & ſeqq.* Hinc patet, quod nec Frater ex propoſito exemplo Vaſalli, qui neque ex ſuis, neque feudalibus bonis, dominum alere regulariter obſtrictus, nec ſtatus provinciales, die Land-ſtände/ apanagium conſtituere obligati ſint.

XXI.

Quantitas igitur fiduciariæ hujus portionis vel lege eſt determinata, & tunc ab omni ſcrupulo caret: vel indeterminata, quo caſu Primogeniti arbitrio relictum creditur, ita tamen ne planè liberum, ſed ita comparatum & regulatum eſſe debet, ut in aſſignanda portione, poſtgenitorum dignitas & alimentatio conſervari

ſervari poſſit: adeoque nec nimis ampla eſſe debet, quo ſcil. ipſi contineri poſſint in amore, officio atque obſequio erga Panagiatorem; nec etiam nimis tenuis, ſed ſufficiens, ex æquo & bono pro filiorum numero, facultatibus regni atque temporum ratione æſtimanda, ut jam dictum.

XXII.

Illud tamen poſteriori hoc caſu Prudentes diligenter cavere ſolent, ne portus aut limitanea munimenta, quæ inſtar clavium Regni obtinent, in panagiarij poteſtatem perveniant. Unde ſi olim provincia forſan aliqua Fratri minori loco Apanagij aſſignanda ſit, cautionis eſt, ut Panagiator in ea locum quendam ſibi ſecuritatis ergò reſervet, ubi judicium ſuo nomine inſtituatur, ad cognitionem cauſarum Regalium, quas refert & explicat *ſupr. alleg. Beſ. de tr. c. 8. p.* 336. Pro regula autē notari poteſt, quod ſub Regni fundorum fiduciâ generali, non veniant jura Principis auguſtiora ſeu regaliorum, quæ peculiari quâdam ratione ac privilegio ſunt diademati nuncupata. *l. omnes fundi 8. C. de Fund. Patrim.*

XXIII.

Licet autem apanagia, ut plurimum quidem in pecunia ſeu reditibus annuis interdum etiam in Provincijs, Præfecturis & Dynaſtijs pro quantitate Regni, Principatus & Provinciarum, earundemque redituum & facultatum conſtitui ſoleant; id tamen probè attenditur, ut moderata ſint juxta ea, quæ Theſi 21. diximus. Alimonia namque congruam & condignam ſuſtentationem, quæ perſonæ ſuſtentandæ, ejusque Familiæ ſufficit, notat, ut pluribus explicat *Pruckman. conſ. 31. n. 29. & mult. ſeqq. vol. 1.*

XXIV.

XXIV.

Verùm ut in ſummam ea, quæ hactenus dicta ſunt, contrahamus, ſciendum, quòd conſtituto Panagio, beneficiario ejusmodi poſſeſſori omnis fructus rei competat, quicunque annuus ſit proventus, quæcunque panagiariæ terræ obventiones, penſitationes cenſuales, nemora, ſtagna, flumina. Quæcunq; enim fructuarius percipiendo acquirit, ea quoque panagiarius acquirere poterit: cum jus hujus multò ſit pinguius: quousque autem fructuum appellatio ſe extendat, & quid eo nomine veniat, colligi poteſt ex *l.7. & tot. tit. ff. de uſufr. l.7. in pr § 13. ff. ſol. matrim. l.38. ff. de uſufr. leg. conſ. ſupr. laud. Magnif. D. Rebh. in Hod. p. 220.*

XXV.

Ubi hæc diſcutienda obvenit quæſtio, quid ſcil. juris ſit, crimine aliquo ante apanagij conſtitutionem commiſſo, num ſtante jam panagio, ſecutâ bonorum confiſcatione, bona illa novo huic poſſeſſori quærantur? Id quod negandum videtur, quia tali caſu utiq; tempus delicti, non rei judicatæ inſpiciendum eſt, unde iſtâ bonorum obventione fiduciarium hunc poſſeſſorem excludi aſſero, *arg. l.1. ff. de pœnis.* Reus namque ex die criminis in pœnam conſentire videtur, hinc ex eo etiam propter conſenſum tacitum obligatur: obligationis verò tempus inſpiciendum venit, præſertim ubi de jure acquirendo ſermo eſt, *l.78. ff. de R. I.*

XXVI.

Quod porrò poſtgeniti in aſſignandâ quantitate apanagij, provocationem ad quantitatem legitimæ non habeant, ſed alimentis cogantur eſſe contenti, vel inde conſtat, quod ubi vigeat jus primogenituræ ibi legitimæ non ſit locus, docente *Ludolph. Scrad. de*

 feud.

feud. part. 2. c. 2. num. 45. Alienatio hoc caſu Juniorum [illegible] videatur. [illegible] *in fo* [illegible] *cap. n. 12.*

XXVII.

Foretum Apanagii [illegible] cum ſingulari quodam jure apanagium ex ſacro inalienabili dominio, pro debita proviſione [illegible] nequaquam hujus diviſionis & particulæ cum eodem jure cambiatur, non minus hæreditatis pars & certa debita parte [illegible] quàm aut ceteris legati aut hæreditatis [illegible] pars eſſe intelligitur. [illegible] *hered. l. 14. ff. quo* [illegible] Proviſio autem & providere hic loci idê quod [illegible] ſignificatu uſurpatur [illegible] Ciceronis [illegible] bus, quæ neceſſaria erant, [illegible]

XXVIII.

Devenimus ad finem, quem [illegible] regiminis [illegible] ac dignitatis [illegible] conſervationem [illegible] paragii [illegible] hoc jus ad conſervandum Familiarum Regiarum & [illegible] aliarumque [illegible] ordine [illegible] ſplendorem poteſtatemque [illegible] quam [illegible] opinió [illegible] ratione [illegible] introductum eſſe, quam [illegible] videtur, ut [illegible] Regna, Principatus atque Patrimonia, [illegible] diviſionibus [illegible] & tandem [illegible] per [illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible] quod [illegible]

parvum

parvum .. on fiat, *Gail. 2. obſ. 153. n. 5.* *Reink. in Tract. de R. S. & Eccl. lib. 1. claſſ. 4. c. 17. n. 10.* *Rümel. ad A. B. diſſert. 5. part. 3. §. 2.*

XXIX.

Ratione autem ipſius panagiarij hoc quoq; receptum eſt, ne illuſtri ſati ſtemmate egere, vel vitam miſerabilem & calamitoſam degere, ſubditisque tandem pares fieri cogantur, nec alimentorum ſubtractione ad excitandas factiones ſtimulentur. Cùm enim præcipua Regnorum ſalus in eo conſiſtit, ut bella & diſſidia intoſtina præcaveantur, & quemadmodum quies Reipublicæ & exoptata tranquillitas difficulter in plures diviſâ æquali potentiâ in uno Regno obtineri poteſt; ita non minus dubius Reipubl. ſtatus, ſi ſecundogeniti nimis durè habeantur. Quare & ipſis tantū aſſignandū, quantū pro ratione familiarum & facultatum absq; detrimento fieri poterit, ut *d. th.* 21. dictū. In magnis ac animis regnandi cupiditatē facilè, præſertim ex injuſtitiæ vel ſuperioris intolerātiâ naſci manifeſtū eſt, *Beſ. d. tr. c. 8. p. 335.*

XXX.

Panagio ita, ut hactenus dictum, conſtituto, proximum eſt, de ejusdem videre effectibus, qui non incommodè ad duo capita referri poſſunt, juris ſcil. & actionum. Jus iterum eſt aliud panagiantis, nimirum ut rei illius beneficiariæ ſub lege reverſionis conceſſæ proprietas, ipſi reſervata ſit, ita ut deficiente virili proſapia ad dominium redeat, quemadmodum uſusfructus finito eo redit ad proprietatem, *§. penult. & ult. Inſt. de uſufr. tot. tit. quib. mod. uſusfr. fin.* reſpectu verò ipſius beneficiarij ſeu panagiarij pro naturæ & conſtitutionis panagij diverſitate varium illud eſt; unde etiam panagiario jurejurando ad officium & obſequia

Ff 2 quando-

quandoq; obſtringuntur, ut apanagiatus, [illegible] [illegible] poſſidetur, cumq; [illegible] ſanctam & homagium habeant, *arg. l. 9. ff. de obſeq. parent. & patron. praeſt. l. 10. §. ult. ff. de in jus vocand.* prout & Vaſallus a [illegible] Domino [illegible] [illegible] tus dicitur, *arg. c. domino [illegible] 2. f. 53.*

XXXI.

Reſtat, ut de Jure apanagiati ratione rei beneficiariae competente ſubj. quod vel eſt poſſeſſio, quae à Dominis in eum transfertur: non quidem civilis, nec enim ſuo nomine Domini poſſidere [illegible], quae ſemper cum animo [illegible] [illegible]: *§. 4. Inſt. per quas perſ. nob. acq.* ſed naturalis. Detinet enim ad alium jure, quod [illegible] [illegible] num: & Dominium ſeu [illegible] [illegible]. Doctoribus [illegible] [illegible], [illegible] apud apanagiantem remanente, [illegible] [illegible] Jo[illegible] [illegible] [illegible] ſo namq; apanagio omnia ut [illegible] [illegible] [illegible], quo nomine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], *add. l. 7. §. 2. ff. de uſufr. l. 18. l. 22. ff. de [illegible] [illegible].*

XXXII.

Eadem in cauſa quoq; habetur quae [illegible] [illegible] ad eminentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tione datum, ſive à ſolo [illegible], [illegible] in [illegible] ac [illegible], *[illegible] [illegible] apanagiatus [illegible] arg. c. 1. § [illegible] ſi de [illegible] feud. c. 7.*

XXXIII.

[illegible] [illegible] quod de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] à [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quod ad [illegible] ſpectat, [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Digitized by Google

monio [illegible] tradito [illegible] *l.10. §.1. ff. de jure dot. l.[illegible] ff. de pignor. l.19. C. [illegible]* & [illegible] judicatum [illegible] cui [illegible] *l.1. §.2. ff. de aquae* [illegible] multo magis in [illegible] parte illa [illegible] locanda videbitur [illegible] ob [illegible] quemadmodum [illegible] non personam apanagiariae.

XLIV.

De inventione [illegible] breviter dicendum, quod in fundo apanagiario [illegible] regalium quemadmodum [illegible] *l.[illegible] in fin. de A.R. D.* [illegible] *§.12. sol. matr.* atque emphyteutico fundo, (quamvis nonnulli emphyteutae [illegible] thesaurum tribuant, per [illegible] *ff. de R. [illegible] C. de jure emphyt.*) [illegible] pro parte domino proprietarii, & pro parte fructuarii [illegible] in fructum computatur, *arg. d.l.7. §.12. sol. matr.* [illegible] *Inst. de R.D.* Caeterum apanagium & apanagii fundum [illegible] pignori dari [illegible] *ff. de R.L.* Fructuarium [illegible] & emphyteutam [illegible] in praedio qualecunque [illegible] & aliis modis transferre, [illegible] resoluto jure [illegible] *ff. de pign.* [illegible] idque tanto magis, si [illegible] donationis propter nuptias [illegible] bello capti [illegible] *C.* [illegible] ut [illegible] *C.* [illegible] hypothecam [illegible] *C.* [illegible]

[illegible] XXXVI.

XXXVI.

Sicut autem prædictâ ratione juris apanagiati competunt, ita & Apanagiator ipſi quoad terram & reditus clientelares, tùm judiciali defenſione, tùm etiã bellicâ auxilio eſſe debet, *arg. c. negotium. 2. F. 15.* Sui namq; intereſt, ne apanagium in alienas manus deveniat: & licet finito eodem ad coronæ bona & ſacrum cenſum redeat, ita ut vindicari ab invitis poſſit, melius tamen eſt, occurrere in tempore, quàm poſt eventum vindicare, *l. 1. C. quando liceat unicuiq; ſine judice, &c.*

XXXVII.

Cùm tamen nonnunquam de apanagio in ipſo judicio diſceptandum veniat, de jure quoq; actionum conſtare debet, quæ ratione apanagij Domino vel Beneficiario competunt: utriq; enim & petitoriæ & poſſeſſoriæ paratæ ſunt actiones. Et Domino primum rei vindicatio directa datur adverſus quemcunq; poſſeſſorem propter dominium ſuperius quod retinet, *arg. § 1. Inſt. de act. l. 25. pr. ff. de O. & A. c. Obertus. 2. F. 23.* quod de eo caſu exaudiendum eſt, quo apanagiarius agere non vult, aut non poteſt: deinde condictio cauſa data cauſa non ſequuta, quæ ad revocandum quandoq; apanagium, ſi beneficiarius ex ſuâ parte præſtanda non præſtet, debitur, *arg. c. ſancimus. 1. F. 21.* vel ſi ingratus exſtiterit, condictio ingrati, *arg. l. ult. C. de revoc. donat.* Item actio ex ſtipulatu, ſi ſtipulatio intervenerit, & alia quoq; ex eo nimirum contractus genere, quo apanagium fuit conſtitutum eſt, *arg. [illegible]*. Sic aliquando Condictio ex moribus ſeu lege eidem datur, quoties alia nulla actio competit, *arg. l. un. ff. de condict. ex leg.* Interdicta quoq; dantur adverſus quemcunq; turbatorem & ſpoliatorem civilis poſſeſſionis, vel etiam apanagiarij naturalis, quando ſcil. turbato aut dejecto

agendi

[illegible] vel [illegible] uſu [illegible] eſt, nec ulla ratione dominio noceat, vel ſuperveniens vel negligentia vete- [illegible] poſſidentis, *arg. l. [illegible] ubi [illegible] negligentia [illegible] dominium corrumpit. [illegible] & verbo poſſ.*

XXXVIII.

Apanagiatio verò per conſtitutionem [illegible] com- poſit, vel actio ex teſtamento, *arg. l. 2. § 1. l. 2. ſi uſuſr. pet. l. un. § fin. de uſuſr.* vel ex ſtipulatu, *l. 16 pr. C. d. t.* vel ex aliis cauſis, ex quibus apanagium conſtituitur, ita etiam debetur utilis quoq; [illegible], *arg. [illegible]* [illegible] Dominum conve- nire poterit *arg. [illegible]*, ita & actio confeſſoria [illegible] jura incorporalia. Sic [illegible] negatoria [illegible] neganda pro- dest. *l. 1. § 1. [illegible]*, Interdictum quoq; apanagi- [illegible] competens eſt, cùm contra domi- num [illegible] vel ſuu [illegible] *§ 1. [illegible] de interdict. [illegible]* adeoq; cum ad dominii poſ- ſeſſionem [illegible], multo magis interdictū hoc [illegible] contra [illegible] alios. Quæcunq; enim actiones ei adverſus dominum competunt, eæ quoque adverſus extraneos [illegible] dabuntur.

XXXIX.

Porro verò ex hactenus dictis, quod Jus Apanagii cum aliis [illegible] ſubtili- tatem, de [illegible] dijudi- candum [illegible] hoc [illegible] differt, quod & dominium, [illegible] pro apanagium, [illegible] non poſ- ſit [illegible], quemadmodum nec accidentis

poteſt

poteſt eſſe accidens. Ita ratione incrementi, procedit altera differentia; Uſuifructui enim adjicitur occultum latensq; incrementum, non autem patens *l.9.§.4. ff. de uſufr.* Apanagium auget utrumq; *arg.c.e.§. penult. 1. F.4.* Eſt enim deterior uſusfructus conditio, utpote qui cum fructuarij vita perimatur & extinguatur, *§. penult. Inſt. de Uſufr.*

XI.

Affinitas porrò quædam intercedit inter hoc, & legitimam portionem ab inteſtato debitam, inter feudum, fideicommiſſum, dotarium, ſeu dotalitium, quæ tamen omnia explicatiùs proſequi ratio temporis atque inſtituti prohibet; aliàs de contractibus quoque, quibus Apanagium finiatur vel amittatur, de Conventione ſcil. & pacto de non petendo, renunciatione, diviſione, morte & interitu virilis proſapiæ clientelaris differendum fuiſſet; quæ tamen per indicem tantùm tetigiſſe hac vice ſufficiat. DEO T.O.M. in cujus nomine incepi, & finio, pro conceſſis viribus humillimas gratias ago, Eumque ut porrò meis propoſitis benedicere, atque inſtans iter ſecundare velit, pectore devoto veneror atque imploro.

Duc me nec ſine me ſine Te,
DEUS Optime Duci,
Nam duce me pereo,
Te Duce ſalvus ero.

F I N I S.

Digitized by Google